

CHARLES DARWIN, 1875

»ISTEN *megteremtette az embert,
saját képmására*«

MÓZES ELSŐ KÖNYVE

Genézis

[TEREMTÉS KÖNYVE]

1 KEZDETKOR teremtette Isten az eget és a földet. A föld puszta volt és üres, sötétség borította a mélységeket és Isten lelke lebegett a vizek fölött. Isten szólt: „Legyen világosság”, és világos lett. Isten látta, hogy a világosság jó. Isten elválasztotta a világosságot a sötétségtől. A világosságot nappalnak nevezte Isten, a sötétséget pedig éjszakának. Azután este lett és reggel az első nap.

*A világ
terem-
tése*

Isten újra szólt: „A vizek közepén keletkezzék szilárd boltozat és alkosson válaszfalat a vizek között.” Úgy is lett. Isten megalakította a szilárd boltozatot és elválasztotta vele a boltozat fölötti és a boltozat alatti vizeket. Isten a boltozatot égnek nevezte. Erre este lett és reggel: a második nap. Isten ismét szólt: „Gyűljenek össze az ég alatti vizek egy helyre és emelkedjék ki a száraz.” Úgy is történt. Isten a szárazat földnek nevezte, az összefolyt vizeket pedig elnevezte tengernek. Isten látta, hogy ez jó. Akkor megint szólt Isten: „Teremjen a föld zöldellő növényeket, amelyek termést hoznak, és fákat, amelyek magot rejtő gyümölcsöt teremnek a földön.” Úgy is lett. A föld zöldellő növényeket termett, amelyek termést hoznak fajuk szerint, és fákat, amelyek gyümölcsöt érlelnek, amelyben magvak vannak, a fajtának megfelelően. Isten látta, hogy ez jó. Este lett és reggel: a harmadik nap.

Akkor megint szólt Isten: „Legyenek világító testek az égbolton és válasszák el a nappalt az éjszakától. Ezek határozzák meg

az ünnepeket, a napokat és az éveket. Fényeskedjenek az égbolton és világítsák meg a földet.” Úgy is lett. Isten megteremtette a két nagy világítót. A nagyobbik világítót, hogy uralkodjék a nappalon és a kisebbik világítót, hogy uralkodjék az éjszakán, s hozzá még a csillagokat.

Isten az égboltra helyezte őket, hogy világítsanak a földnek, uralkodjanak a nappal és az éjszaka fölött, s válasszák el a világgosságot meg a sötétséget. Isten látta, hogy ez jó. Este lett és reggel: a negyedik nap.

Isten szólt: „A vizek teljenek meg élőlények sokaságával, az égen, a föld felett pedig röpködjenek madarak.” Úgy is történt. Isten megteremtette fajtájuk szerint a nagy tengeri állatokat és mind az élőlényeket, amelyek mozognak vagy a vízben úszkálnak. Isten megáldotta őket és így szólt: „Legyetek termékenyek és szaporodjatok, töltsétek be a tengerek vizét, s a madarak is szaporodjanak a földön.” Este lett és reggel: az ötödik nap.

Aztán szólt Isten: „Hozzon elő a föld élőlényeket fajok szerint: háziállatokat, csúszómászókat és mezei vadakat fajok szerint.” Úgy is történt. Isten megteremtette a mezei vadakat fajok szerint, a háziállatokat fajok szerint és az összes csúszómászót a földkerekségen, fajonként. Isten látta, hogy ez jó.

Isten újra szólt: „Teremtsünk embert képmásunkra, magunkhoz hasonlóvá. Ők uralkodjanak a tenger halai, az ég madarai, a háziállatok, a mezei vadak és az összes csúszómászó fölött, amely a földön mozog.” Isten megteremtette az embert, saját képmására, az Isten képmására teremtette őt, férfinek és nőnek teremtette őket. Isten megáldotta őket, Isten szólt hozzájuk: „Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet

Bornholm, 1956

» AZ ÚRISTEN *kertet telepített*
Édenben, keleten és oda helyezte
az embert, akit teremtett «

és vonjátok uralmatok alá. Uralkodjatok a tenger halai, az ég madarai és minden állat fölött, amely a földön mozog.” Aztán ezt mondta Isten: „Nézzétek, nektek adok minden növényt az egész földön, amely magot terem, és minden fát, amely magot rejtő gyümölcsöt érlel, hogy táplálékotok legyen. Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott. Este lett és reggel: a hatodik nap.

- 2 ÍGY készült el a föld és az ég minden bennelevővel együtt. Isten a hetedik napon befejezte művét, amit alkotott. A hetedik napon megpihent munkája után, amit végzett. Isten megáldotta és megszentelte a hetedik napot, mert azon megpihent egész teremtő munkája után. Ez a története az ég és a föld teremtésének, ahogy az lefolyt.

[...]

A második teremtés-történet, a paradicsom

Az Úristen kertet telepített Édenben, keleten és oda helyezte az embert, akit teremtett. És az Úristen a földből mindenféle fát sarjasztott, ami tekintetre szép és táplálkozásra alkalmas; azután kisarjasztotta az élet fáját a kert közepén, meg a jó és a rossz tudásának a fáját. Egy Édenben eredő folyó öntözte a kertet, s ott négy ágra szakadt. Az egyiknek a neve: Pison: ez átfolyik Havilla egész földjén, ahol arany található. Ennek az országnak aranya kiváló, van ott még bdellium és onixkő is. A második folyó neve: Gichon, ez öntözi Kus egész földjét. A harmadik folyó neve: Tigris, ez Asszurtól keletre folyik. A negyedik folyó az Eufrátesz.

Az Úristen vette az embert és Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze. Az Úristen parancsot adott az embernek: „A kert minden fájáról ehetsz. De a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla, meghalsz.”

SZTRIPTÍZ FINNERÖDJÁBAN, Svédország, 1956

» NEM *szégyenkeztek egymás előtt*«

VÁNDORCIGÁNYOK, Spanyolország, 1956

»A KÍGYÓ *vezetett félre, azért ettem*«

Azután így szólt az Úristen: „Nem jó az embernek egyedül. Alkotok neki segítőtársat, aki hozzá illő.” Az Úristen megteremtette még a földből a mező minden állatát s az ég minden madarát. Az emberhez vezette őket, hogy lássa, milyen nevet ad nekik. Az lett a nevük, amit az ember adott nekik.

Az ember tehát minden állatnak, az ég minden madarának és a mező minden vadjának nevet adott. De a maga számára az ember nem talált segítőtársat, aki hasonló lett volna hozzá. Ezért az Úristen álmot bocsátott az emberre, s amikor elaludt, kivette egyik oldalcsontját, s a helyét hússal töltötte ki. Azután az Úristen az emberből kivett oldalcsontból megalkotta az asszonyt és az emberhez vezette. Az ember így szólt: „Ez már csont a csontomból és hús a húsemből. Asszony a neve, mivel a férfiből lett.” Ezért a férfi elhagyja apját és anyját és feleségéhez ragaszkodik, s a kettő egy test lesz. Mind az ember, mind az asszony meztelen volt, de nem szégyenkeztek egymás előtt.

- 3 A KÍGYÓ rosszabb volt a föld minden állatánál, amit az Úristen teremtett. Ezt mondta az asszonynak: „Valóban mondta Isten, hogy nem ehettek a kert valamennyi fájáról?” Az asszony így válaszolt a kígyónak: „A kert fáinak gyümölcséből ehetünk. Isten csak a kert közepén álló fa gyümölcséről mondta: Ne egyetek belőle, ne érintsetek, nehogy meghaljatok.” Erre a kígyó így beszélt az asszonyhoz: „Semmi esetre; nem fogtok meghalni. Isten jól tudja, hogy amely napon abból esztek, szemetek felnyílik, olyanok lesztek, mint az istenek, akik ismerik a jót és a rosszat.”

*A bűn-
beesés*

Az asszony látta, hogy a fa élvezhető, tekintetre szép és csábít a tudás megszerzésére. Vett tehát a gyümölcséből, megette, adott a férjének, aki vele volt, és az is evett belőle. Erre felnyílt a sze-

mük, észrevették, hogy meztelenek. Fügefa leveleket fűztek össze és kötényt csináltak maguknak.

Azután meghallották az Úristen lépteit, aki a nappali szellőben a kertben járkált. Az ember és az asszony elrejtöztek az Úristen elől a kert fái között. De az Úristen hívta az embert és így szólt hozzá: „Hol vagy?” Ő így válaszolt: „Hallottam lépтеidet a kertben, s félttem, mert meztelen vagyok, tehát elrejtöztem.” De ő így szólt: „Ki adta tudtadra, hogy meztelen vagy? Ettél a fáról, amelyről megtiltottam, hogy egyél?” Az ember így válaszolt: „Az asszony adott a fáról, akit mellém rendeltél, azért ettem.” Az Úristen megkérdezte az asszonyt: „Mit tettél?” Az asszony így felelt: „A kígyó vezetett félre, azért ettem.”

Az Úristen így szólt a kígyóhoz: „Mivel ezt tetted, átkozott lesz minden állat és a mező minden vadja között. Hasadon csúszol és a föld porát eszed életed minden napján. Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé. Ő széttiporja fejedet, te meg a sarkát veszed célba.” Az asszonyhoz pedig így szólt: „Megsokasítom terhességed kínjait. Fájdalmak közepette szülsz gyermekeidet. Vágyakozni fogsz férjed után, ő azonban uralkodni fog rajtad.” Az embernek ezt mondta: „Mivel hallgattál az asszony szavára és ettél a fáról, jóllehet megtiltottam, hogy egyél róla, a föld átkozott lesz miattad. Fáradsággal szerzed meg rajta táplálékodat életed minden napján. Töviset és bojtortjánt terem számodra. A mező fűvét kell enned. Arcod verítékével eszed kenyeredet, amíg vissza nem térsz a földbe, amiből lettél. Mert por vagy és a porba térsz vissza.”

GERTRUD ÉS KUNCSAFTJA A CAFÉ LEHMITZBEN, Hamburg, 1970

» MERT *por vagy és a porba térsz vissza*«